ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 17.6.2025 г.
COM(2025) 314 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И СМЕТНАТА ПАЛАТА

Годишен доклад до органа по освобождаване от отговорност относно вътрешните одити, извършени през 2024 г.

{SWD(2025) 159 final}

Съдържание

1.ЦЕЛИ И ПРИЛОЖНО ПОЛЕ НА ДОКЛАДА 2

2.МИСИЯ НА СЛУЖБАТА ЗА ВЪТРЕШЕН ОДИТ: ОТЧЕТНОСТ, НЕЗАВИСИМОСТ И ОБЕКТИВНОСТ 2

3.ПРЕГЛЕД НА ОДИТНАТА ДЕЙНОСТ 4

3.1. Изпълнение на плана за одит за 2024 г. 4

3.2. Статистически данни за препоръките на Службата за вътрешен одит 5

4.РЕЗУЛТАТИ ВЪЗ ОСНОВА НА ОДИТИТЕ, ИЗВЪРШЕНИ ПРЕЗ 2024 Г. 8

4.1. Общи резултати от одитите на изпълнението 8

4.1.1. Финансови процеси 9

4.1.2. Оперативни процеси 10

4.1.3. Спомагателни процеси 10

4.2. Ограничени заключения на Службата за вътрешен одит 12

4.3. Общо заключение относно финансовото управление от страна на Комисията 12

5.КОНСУЛТАЦИЯ С ОРГАНА НА КОМИСИЯТА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ФИНАНСОВИ НЕРЕДНОСТИ 13

1. Цели и приложно поле на доклада

С настоящия доклад се информират Европейският парламент и Съветът относно **вътрешните одити, извършени през 2024 г. от Службата за вътрешен одит (СВО) на Европейската комисия в генералните дирекции, службите и изпълнителните агенции на Комисията** ([1]). Той е част от процедурата по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета. Докладът включва: i) обобщение на броя и вида на извършените вътрешни одити; ii) обобщение на отправените основни препоръки; и iii) действията, предприети по тези препоръки. В съответствие с член 118, параграф 8 и член 253 от Финансовия регламент ([2]) Комисията изпраща доклада на Европейския парламент и на Съвета. Той се основава на доклада, изготвен от вътрешния одитор на Комисията в съответствие с член 118, параграф 4 от Финансовия регламент, относно извършените от Службата за вътрешен одит одити и изготвените от нея доклади по други ангажименти през 2024 г. ([3])

Освен това в съответствие с изискванията на член 118, параграф 5 от Финансовия регламент в доклада се обръща внимание на цялостното спазване на принципите на добро финансово управление и ориентирано към резултатите изпълнение, като са представени общите резултати от изпълнението и общо заключение относно финансовото управление (точка 4) ([4]).

2. Мисия на Службата за вътрешен одит: отчетност, независимост и обективност

Мисията на Службата за вътрешен одит е да укрепва и защитава организационните ценности, като предоставя на Комисията основани на риска и обективни увереност, съвети, виждания и прогнози. За тази цел като част от одитната си програма Службата за вътрешен одит:

- извършва независима оценка на ефективността на процесите на управление, на управление на риска и на контрол във връзка с операциите, дейностите и финансовите операции („услуги за изразяване на увереност“); и
- предоставя съвети, виждания и прогнози („услуги, различни от услугите за изразяване на увереност“).

Услугите за изразяване на увереност се изпълняват с цел да се потвърди или да се провери дали:

а. рисковете се установяват, оценяват и управляват правилно и постоянно;

б. съществената финансова, управленска и оперативна информация е точна, надеждна и навременна;

в. политиките и процедурите на Комисията и приложимите законови и подзаконови актове се спазват;

г. целите на Комисията се постигат ефективно и ефикасно; и

([1]) Докладът не обхваща Европейския механизъм за подкрепа на мира, децентрализираните европейски агенции, Европейската служба за външна дейност или други автономни органи, одитирани от Службата за вътрешен одит, които получават отделни доклади.

([2]) Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г. за замяна на Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 (член 247)

([3]) В настоящия доклад са включени одитните доклади, приключени от 1 февруари 2024 г. до 31 януари 2025 г., с изключение на одита на управлението на човешките ресурси в ГД „Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари“, одитният доклад за който беше издаден на 10 март 2025 г. и по изключение е включен в годишния отчет за вътрешния одит за 2024 г.

([4]) Едновременно с настоящия доклад в годишния доклад за управлението и изпълнението на бюджета на ЕС е публикувано и обобщение на увереността, предоставена от Службата за вътрешен одит.

д. в рамките на цялата Комисия се разработват и поддържат висококачествени процеси за контрол.

Независимостта на Службата за вътрешен одит е залегнала във Финансовия регламент и в **приетия от Комисията устав за мисията** ([5])на Службата. В този устав се постановява, че за да се гарантира обективност на тяхната преценка и да се избегне конфликт на интереси, ръководството и одиторите на Службата трябва да запазят своята независимост по отношение на дейностите и операциите, които преглеждат. Ако обективността им бъде накърнена реално или привидно, информацията за накърняването следва да бъде оповестена. Ако вътрешният одитор счита за необходимо, той може да се обърне пряко към председателя на Комисията и/или колегиума на членовете на Комисията.

Службата за вътрешен одит извършва дейността си в съответствие с разпоредбите на Финансовия регламент, Международните стандарти за професионалната практика по вътрешен одит ([6]) и Етичния кодекс на Института на вътрешните одитори.

Ролята на Комитета за контрол на одитите, създаден съгласно член 123 от Финансовия регламент, е да осигури независимостта на СВО, да следи за качеството на вътрешния одит и да гарантира, че службите, изпълнителните агенции и други органи на Комисията вземат препоръките под внимание и ги следват. Службата за вътрешен одит: i) докладва значимите проблеми, констатирани в хода на одитите, и потенциалните подобрения на одитираните процеси; ii) предоставя годишно общо заключение относно състоянието на финансовото управление в Комисията; и iii) докладва (поне веднъж годишно) за своята мисия и своето изпълнение, както е предвидено в нейната годишна одитна програма. Това докладване включва значителни експозиции на риск, проблеми, свързани с контрола, проблеми, свързани с институционалното управление, и други въпроси.

Комитетът за контрол на одитите подпомага колегиума на членовете на Комисията при изпълнението на задълженията му съгласно Договорите, Финансовия регламент и други нормативни актове. Той осъществява това, като: i) гарантира независимостта на Службата за вътрешен одит; ii) извършва наблюдение на качеството на дейността по вътрешен одит; iii) гарантира, че препоръките, отправени в рамките на вътрешния и външния одит, се вземат надлежно предвид от службите на Комисията; и iv) гарантира, че се предприемат подходящи последващи действия по отношение на тези препоръки. По този начин Комитетът за контрол на одитите помага на Комисията да подобри ефективността и ефикасността си при постигането на своите цели. Той също така улеснява надзора от страна на колегиума на членовете на Комисията върху практиките на Комисията за управление, управление на риска и вътрешен контрол ([7]).

Службата за вътрешен одит не одитира системите на държавите членки за контрол на средствата от ЕС. Тези одити стигат до равнището на отделните бенефициери и се извършват от вътрешните одитори на държавите членки, от националните одитни органи, от други генерални дирекции на Комисията и от Европейската сметна палата. Службата за вътрешен одит одитира обаче предприетите от Комисията мерки за надзор и одитиране: i) на органите в държавите членки; и ii) на други органи, които отговарят за изплащането на средства от ЕС. В съответствие с член 118, параграф 2 от Финансовия регламент Службата за вътрешен одит разполага с пълен и неограничен достъп до цялата информация, необходима за изпълнение на нейните задължения, включително, ако е необходимо — и на място в държавите членки и в държави извън ЕС.

([5]) Съобщение до Комисията, Устав за мисията на Службата за вътрешен одит на Европейската комисия (C(2022) 8450 final от 28 ноември 2022 г.).

([6]) Глобалните стандарти за вътрешен одит (GIAS) влязоха в сила на 9 януари 2025 г. GIAS заменят Международната рамка за професионални практики от 2017 г. на Института на вътрешните одитори, която се прилагаше през 2024 г.

(7) За подробности вж. Съобщение до Комисията, Устав на Комитета за контрол на одитите на Европейската комисия (C(2020) 1165 final от 27 февруари 2020 г.).

3. Преглед на одитната дейност

3.1. Изпълнение на плана за одит за 2024 г.

Службата за вътрешен одит изпълни плана за одит за 2024 г. в условията на нарастващ натиск върху ресурсите в някои от генералните дирекции на Комисията и на по-широки предизвикателства във връзка с агресивната война на Русия срещу Украйна и други възникващи геополитически кризи. До крайната дата 31 януари 2025 г. Службата за вътрешен одит **приключи** ([8]) общо **26 ангажимента** (одити, ограничени прегледи и други) в генералните дирекции и службите на Комисията ([9]). Това представлява изпълнение от 93 % на актуализирания план за одит за 2024 г. Освен това през март 2025 г. беше приключен един одитен доклад, който по изключение е включен в годишния отчет за вътрешния одит за 2024 г. ([10]).

В съответствие с устава си и международните стандарти за одит Службата за вътрешен одит планира одитната си дейност въз основа на оценка на риска и анализ на капацитета. Целта е да се изготви план за одит, който обхваща областите с най-голям риск, като по този начин се увеличава в максимална степен добавената стойност на Службата за вътрешен одит, и който допринася за гарантиране на най-доброто използване на ресурсите и ефикасното и ефективното изпълнение на плана за одит. Службата за вътрешен одит редовно наблюдава изпълнението на плана за одит и при необходимост го коригира.

Службата за вътрешен одит **извърши последващи действия по 56 предишни одитни ангажимента**, за да прегледа изпълнението на препоръките, и издаде 75 ([11]) последващи бележки до съответните генерални дирекции и служби. В резултат на това бяха приключени 21 ангажимента ([12]). Службата за вътрешен одит заключи, че всички препоръки са изпълнени ефективно, въпреки че 35 останаха отворени и към крайната дата тяхното изпълнение продължаваше.

Общият **брой и разбивката по видове ангажименти** , приключени до крайната дата 31 януари 2025 г., са показани в диаграмите по-долу.

(8) Одитът на множество субекти относно стратегиите за борба с измамите в сферата на външната дейност се счита за приключен, въпреки че до крайната дата 31 януари 2025 г. не беше издаден окончателният одитен доклад за една от четирите служби на Комисията, включени в обхвата на одита (ГД „Международни партньорства“). Очаква се въпросният доклад да бъде включен в годишния отчет за вътрешния одит за 2025 г.

([9]) Обхватът на съсредоточената върху Комисията одитна дейност на Службата за вътрешен одит обхваща общо 50 организационни субекта (отдели). За някои от тях през 2024 г. бе издаден повече от един окончателен одитен доклад или доклад за преглед. За подробен преглед на субектите, за които са издадени окончателни одитни доклади и доклади за преглед, вж. работния документ на службите на Комисията към настоящия доклад.

([10]) Одит на управлението на човешките ресурси в генерална дирекция „Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари“, за който на 19 декември 2024 г. беше издаден проектът на доклад, а на 10 март 2025 г. беше издаден окончателният одитен доклад.

([11]) По някои одитни ангажименти бяха извършени последващи действия повече от веднъж, а някои последващи бележки обхващаха повече от един одитен ангажимент.

([12]) Списъкът на одитите, приключени след предприемане на последващи действия, е включен в точка 2.2 от работния документ на службите на Комисията.

Източник: Европейска комисия

През 2024 г. Службата за вътрешен одит издаде **43 доклада** (окончателни одитни доклади и бележки с виждания). **Броят на докладите** е по-голям от броя на ангажиментите, тъй като във връзка с някои ангажименти, включващи множество одитирани субекти ([13]), Службата за вътрешен одит представи няколко доклада за различните одитирани субекти, попадащи в обхвата на одита. През 2024 г. тя проведе седем одита на множество генерални дирекции или одита на множество субекти (и издаде 21 доклада, свързани с тези одити).

3.2. Статистически данни за препоръките на Службата за вътрешен одит

ПРЕПОРЪКИ, ИЗДАДЕНИ ПРЕЗ 2024 Г. ([14])

Службата за вътрешен одит издаде **176 препоръки,** произтичащи от нейната одитна дейност през 2024 г. Както е показано по-долу, 58 % от тези препоръки са оценени като важни и 42 % като много важни, като нито една препоръка не е оценена като критична. Одитираните субекти изготвиха планове за действие за всички (частично) приети препоръки.

([13]) Тук става дума за одити, които обхващат множество генерални дирекции и/или служби на Комисията (одити на множество генерални дирекции), или одити, извършвани в отдели на Комисията и в децентрализираните агенции или други автономни органи (одити на множество субекти).

([14]) Включително четири препоръки (една много важна и три важни) от одита на управлението на човешките ресурси в ГД „Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари“, който беше приключен на 10 март 2025 г. Одитът и отправените по него препоръки обаче не бяха включени в окончателния обзорен доклад за 2024 г., предназначен за Комитета за контрол на одитите.

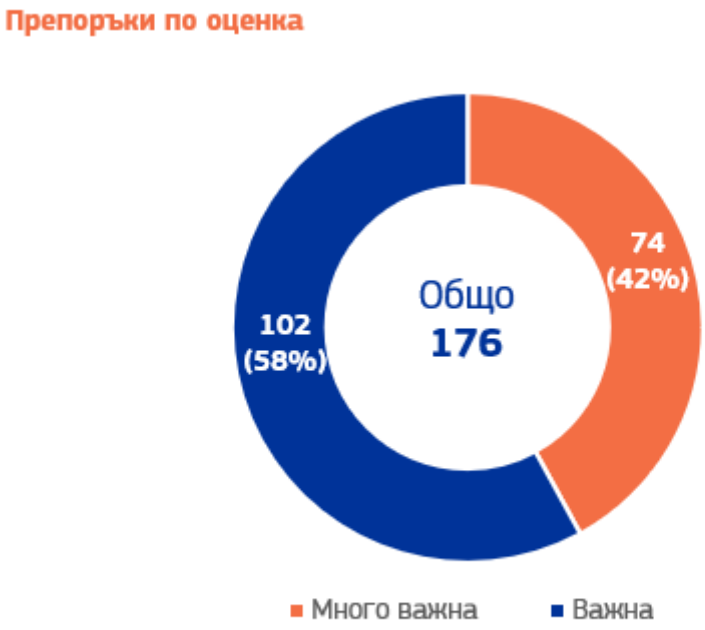

Източник: Европейска комисия, Служба за вътрешен одит

През 2024 г. одитираните субекти приеха **174 препоръки** и частично приеха две препоръки**.** Одитираните субекти изготвиха планове за действие за всички (частично приети) препоръки. Те бяха представени на Службата за вътрешен одит, която впоследствие ги оцени като задоволителни или поиска преразгледан план за действие.

ПРЕПОРЪКИ, ИЗДАДЕНИ МЕЖДУ 2020 Г. И 2024 Г. ([15])

Службата за вътрешен одит представи изчерпателен преглед на последващите действия по препоръките, които бяха просрочени с над шест месеца. Този преглед беше предназначен за Комитета за контрол на одитите.

Както е посочено по-долу, към крайната дата 31 януари 2025 г. 544 (65 %) от общо 831 (частично) приети препоръки ([16]), отправени от Службата за вътрешен одит през периода 2020—2024 г., бяха оценени от одитираните субекти като изпълнени ([17]). Това означава, че остават отворени общо 287 препоръки (35 %).

([15]) С изключение на четири препоръки, издадени след крайната дата 31 януари 2025 г., както е обяснено в предходната бележка под линия.

([16]) От общо 831 препоръки, издадени в периода 2020—2024 г., 823 са били изцяло приети, четири са били частично приети и четири са били отхвърлени.

([17]) Диаграмата показва оценката на препоръките към крайната дата. Данните може да се различават от оценката в първоначалния одитен доклад, тъй като при последващия одит Службата за вътрешен одит може да прецени, че предприетите от одитирания субект действия частично са ограничили първоначално установените рискове и поради това може да понижи оценката на препоръката.

Брой на приетите препоръки, издадени в периода 2020—2024 г., по статус
(по преценка на одитираните субекти)

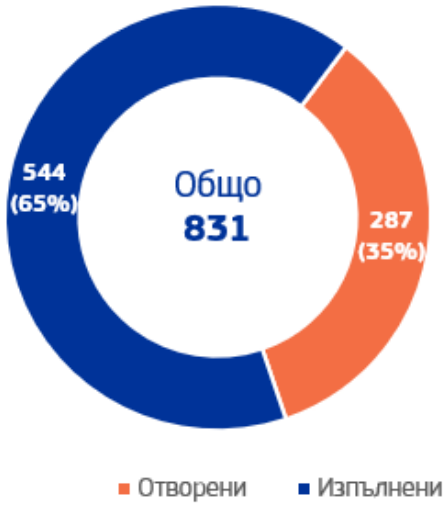

Брой на отворените препоръки по оценка

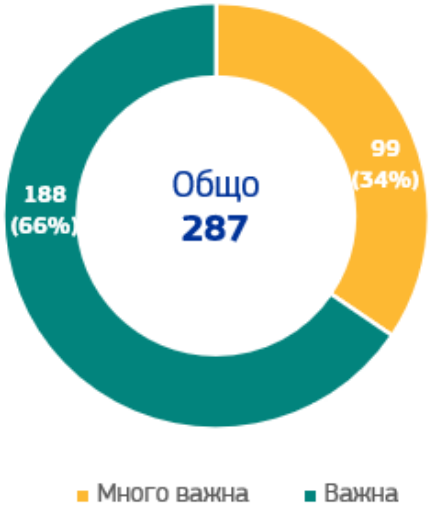

Източник: Европейска комисия, Служба за вътрешен одит

От 287 препоръки, които продължават да са отворени към крайната дата, нито една не е оценена като критична, 99 (34 %) са оценени като много важни, а 188 (66 %) са оценени като важни.

71 от отворените препоръки са просрочени (не са изпълнени до първоначално договорената дата). Тези просрочени препоръки представляват 8,5 % от (частично) приетите препоръки. От просрочените препоръки шест, оценени като много важни, са класифицирани като значително просрочени (т.е. продължават да бъдат отворени над шест месеца след първоначалната дата на изпълнение). Този брой е по-висок в сравнение с трите препоръки от предходната година, но въпреки това свидетелства за строгата политика за проследяване на Службата за вътрешен одит при оценяването на изпълнението на нейните препоръки. Тези много важни значително просрочени препоръки представляват 0,7 % от общия брой на (частично) приетите препоръки през периода 2020—2024 г. (в сравнение с 0,4 % през предходния отчетен период). Няма много важни значително просрочени препоръки, които са издадени преди 2020 г.

Източник: Европейска комисия, Служба за вътрешен одит

Като цяло Службата за вътрешен одит счита, че изпълнението на отправените от нея препоръки е задоволително и съпоставимо с предходни отчетни периоди. Това състояние на нещата показва, че службите на Комисията се стараят да изпълняват критичните и много важните препоръки, като по този начин намаляват рисковете, подчертани от Службата за вътрешен одит.

Част 3 на работния документ на службите на Комисията към настоящия доклад съдържа обобщение на тези много важни и значително просрочени препоръки.

4. Резултати въз основа на одитите, извършени през 2024 г.

4.1. Общи резултати от одитите на изпълнението

С цел да подпомогне основаната на изпълнението култура на Комисията и акцента, който тя поставя върху съотношението качество/цена, Службата за вътрешен одит приключи 23 ангажимента, съсредоточени върху изпълнението. При приблизително 80 % от тези ангажименти Службата за вътрешен одит установи големи остатъчни рискове в одитираните области или процеси, което доведе до отправянето на много важни препоръки. Бяха констатирани и различни силни страни и добри практики (за повече подробности вж. точка 1 от работния документ на службите на Комисията).

В съответствие със своята методика и добри практики Службата за вътрешен одит извършва косвен одит на изпълнението. Тя оценява изпълнението на службите на Комисията при осъществяването на политиките, програмите и действията спрямо свързаните с тях рискове. С този подход тя се стреми да гарантира, че генералните дирекции и службите са разработили надеждни рамки за изпълнението, подходящи инструменти за измерване на изпълнението и всеобхватни системи за наблюдение.

В точките по-долу се представят заключенията на Службата за вътрешен одит по отношение на различните аспекти на изпълнението, оценени при извършените от нея одити през 2024 г. ([18])

([18]) Службата за вътрешен одит изпълни общо 23 ангажимента за одити, съсредоточени върху изпълнението (20 одита на изпълнението и всеобхватни одити), или ангажименти, включващи някои аспекти на изпълнението

4.1.1. Финансови процеси

Повечето одити на Службата за вътрешен одит се изразяваха в предоставяне на увереност на колегиума на членовете на Комисията, както и на генералните дирекции и на службите относно ефикасното и ефективното прилагане на вътрешния контрол по отношение на финансовото управление (вж. и общото заключение относно финансовото управление в точка 4.3).

Четири от проведените одити не разкриха критични или много важни слабости в системите за контрол, а именно: 1) одитът на стратегиите за борба с измамите в сферата на външната дейност; 2) одитът на етап IV от управлението на безвъзмездните средства по „Хоризонт 2020“ в Изпълнителната агенция за научни изследвания; 3) одитът на изпълнението във връзка с управлението на експерти за оценка на предложенията в Европейската изпълнителна агенция за образование и култура; и 4) одитът на възлагането на обществени поръчки в ГД „Устни преводи“.

Останалите девет одита разкриха **необходимост от подобрения** и доведоха до издаването на редица много важни препоръки ([19]).

ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ е отбелязала напредък по отношение на готовността си да разработи модела за изграждане на увереност съгласно новите стратегически планове на общата селскостопанска политика. Въпреки това останаха редица елементи, които е необходимо тепърва да се развият, за да се гарантира, че въведената рамка за контрол е достатъчно надеждна, за да даде увереност, че средствата по общата селскостопанска политика съгласно новия модел за осъществяване на ОСП се разходват в съответствие с правната рамка на общата селскостопанска политика.

Като цяло **ГД „Регионална и селищна политика“, ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ и ГД „Морско дело и рибарство“** са разработили подходящи процеси за изграждане на увереност по отношение на фондовете, които се изпълняват при споделено управление, така че да се намалят основните рискове и да се обърне внимание на основните нови елементи, въведени със законодателството за програмния период 2021—2027 г. Въпреки това стратегията за единен одит на генералните дирекции ще трябва да бъде актуализирана, тъй като определени елементи не са достатъчно ясни или не са разработени в достатъчна степен на този етап от програмния период. ГД „Регионална и селищна политика“ също така изпълнява фонд „Солидарност“ на ЕС при споделено и непряко управление. Отделът е въвел процеси за контрол с цел управление на фонда, но са необходими още подобрения от гледна точка на структурата и ефективното им регулиране.

ГД „Икономически и финансови въпроси“ е структурирала по подходящ начин и ефикасно и ефективно е приложила процеси на управление за подготвителния етап на дейностите по макроикономическа финансова помощ. Необходимо е обаче допълнително подобрение при структурата и при ефикасното и ефективно изпълнение на процеса за управление на риска и процеса за контрол, както и при маркирането и защитата на чувствителна некласифицирана информация.

По отношение на **непрякото управление** при одита относно контрола на финансовото управление на гражданските мисии на общата политика за сигурност и отбрана, които се изпълняват от Службата за инструментите в областта на външната политика, се установи, че макар Службата да е разработила и приложила рамка за контрол, съобразена със спецификите на мисиите, е необходимо допълнително подобряване на структурата ѝ, която се отразява на ефективното ѝ изпълнение.

Въпреки че с цел да подпомогне изпълнението на процесите по отпускане на безвъзмездни средства и възлагане на обществени поръчки, управлявани непряко заедно с държави партньори, както и изпълнението на свързания с това предварителен контрол от страна на делегациите на Съюза, **ГД „Международни партньорства“** е въвела система за контрол, включваща ръководство, образци, контролни списъци и обучение, е необходимо допълнително подобряване на структурата им, за да се гарантира спазването на правилата и ефективното и ефикасното им прилагане.

(2 одита на ИТ и 1 ограничен преглед на ИТ). За повече подробности вж. работния документ на службите на Комисията.

([19]) 19 от общо 74 много важни препоръки, издадени през 2024 г. (26 %).

Въпреки огромните инвестиции на **ГД „Научни изследвания и иновации“** за разработване на подходяща и иновативна стратегия за контрол на „Хоризонт Европа“, така че да се гарантират законосъобразното и редовно изпълнение, както и разумното финансово управление на програмата, е необходимо допълнително подобрение при съществени компоненти от стратегията за контрол, за да се изпълни дългосрочната цел за ниво на грешки под прага на същественост от 2 % за „Хоризонт Европа“.

Изпълнителната агенция за климата, инфраструктурата и околната среда е сред петте изпълнителни агенции, които провеждат „Хоризонт Европа“. Макар Агенцията да е разработила и въвела подходящи мерки за контрол на процеса за управление на безвъзмездните средства по „Хоризонт Европа“, е необходимо по-нататъшно подобрение, що се отнася до управлението на конфликти на интереси и на процесите на оценяване, които може да накърнят ефективността и ефикасността на изпълнението.

И накрая, при **одита относно изграждането на увереност** във връзка с разходите, управлявани пряко от ГД „Морско дело и рибарство“, беше установено, че макар отделът по подходящ начин да е разработил и приложил своите процеси за изграждане на увереност, що се отнася до пряко управляваните разходи, е необходимо допълнително подобрение на структурата и финансовото изпълнение на споразуменията за партньорство в областта на устойчивото рибарство.

4.1.2. Оперативни процеси

Службата за вътрешен одит проведе **три одита, съсредоточени върху конкретни програми или инструменти**. Резултатите от одита на **програма „Единен пазар“** бяха положителни, като не бяха установени никакви критични или много важни слабости.

Одитът на **изпълнението и наблюдението на системата за търговия с емисии на ЕС** и **одитът** на **новата програма за извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения** и управление на отпадъците в Съвместния изследователски център доведоха съответно до десет и четири много важни препоръки. При одита на системата за търговия с емисии на ЕС се установи, че процесите за управление на търговете по системата за търговия с емисии функционират добре, но е необходимо допълнително подобряване на структурата и ефективното изпълнение на останалите процеси на ГД „Действия по климата“, насочени към изпълнението и наблюдението на системата за търговия с емисии на ЕС. При програмата за извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения и управление на отпадъците е налице необходимост от допълнително подобряване на системите за управление, ръководство и контрол, за да се гарантира устойчиво, ефикасно и ефективно изпълнение на програмата във всички ядрени обекти на Съвместния изследователски център.

4.1.3. Спомагателни процеси

Управление на човешките ресурси

От Комисията се изисква да постига повече резултати, без да увеличава общата си работна сила, тъй като поддържа стабилен брой на персонала. Следователно все повече отдели на Комисията не получават поисканото от тях увеличаване на персонала, а това поражда сериозен натиск върху ресурсите, което Комисията съобщи като хоризонтален критичен риск. На този фон Службата за вътрешен одит проведе три одита с цел да оцени различни аспекти от управлението на човешките ресурси в Комисията.

Заключението от одита на оценяването на нуждите от човешки ресурси в Комисията на институционално равнище е, че в съществуващите процеси за оценяване на нуждите от човешки ресурси в законодателно и бюджетно отношение е постигнат напредък, но са необходими съществени подобрения. Установиха се два основни проблема, отнасящи се до: 1) подкрепата от страна на централните служби с оглед оценяването на нуждите от човешки ресурси на равнището на местните отдели; и 2) проверките на качеството от страна на централните служби във връзка с нуждите от човешки ресурси. Много важно е тези проблеми да бъдат разрешени, за да се гарантира, че ограничените ресурси на Комисията се използват оптимално и за изпълнението на основните ѝ приоритети и задължения.

При одита на множество субекти относно разпределението на човешките ресурси в делегациите на Съюза се заключи, че процедурите на Комисията за разпределение на човешките ресурси в делегациите на Съюза съответстват на правилата, но е необходимо да се подобрят структурата и ефективното и ефикасното им изпълнение, за да се постигне целта, а именно да се добие обща представа за работното натоварване на делегациите на Съюза.

На равнището на отделните отдели при проведен одит на управлението на човешките ресурси в ГД „Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари“ се заключи, че макар отделът да е въвел подходяща вътрешна система за управление на човешките си ресурси, е необходимо допълнително подобрение по отношение на структурата на стратегическата рамка за човешки ресурси на отдела, която може да се отрази на ефективното и ефикасното ѝ изпълнение.

Управление в областта на информационните технологии

При одита на множество генерални дирекции относно управлението на риска за сигурността на ИТ, проведен както на институционално, така и на местно равнище, се установи, че макар Комисията да е разработила подходяща рамка и процеси за управление на риска за сигурността на ИТ, които съответстват на рамката за сигурност на ИТ на Комисията, е необходимо допълнително да се подобри ефективното и ефикасното изпълнение на процесите в следните области: 1) методиката за управление на риска за сигурността на ИТ и свързаните с нея инструменти; 2) критериите за приемане на риска; 3) наблюдението и докладването на резултатите от оценката на риска; и 4) изчерпателността и точността на информацията за сигурността на ИТ. Области, в които е необходимо подобрение, се установиха и на равнището на Комисията, и на децентрализираното равнище.

Като подготовка за стартирането на SUMMA ([20]) се извърши се ограничен преглед, съсредоточен върху мерките за контрол, въведени от ГД „Бюджет“ с оглед намаляването на основните рискове, свързани с прехода на централната счетоводна, бюджетна и касова система на Комисията. Към момента на ограничения преглед продължаваха да бъдат налице много важни области, в които е необходимо по-нататъшно подобрение. Освен това бяха установени допълнителни области, в които е необходимо подобрение и които потенциално биха могли да повлияят на последващото ефикасно и ефективно използване на системата на практика.

Други спомагателни процеси

При одита на рамката за финансиране на ИТ се заключи, че ГД „Цифрови услуги“ е положила усилия, за да разработи и приложи подходяща рамка за контрол с оглед управлението на основните ИТ услуги и на процесите на префактуриране. Все пак, въпреки че настоящата рамка за финансиране на ИТ е довела до някои положителни елементи, е необходимо допълнително подобряване на структурата ѝ, що се отнася до разбирането за „основни ИТ услуги“ и до способността на настоящата рамка за финансиране на ИТ занапред да осигурява устойчиви ИТ услуги на институционално равнище.

При одита на защитата на личните данни в Службата за управление и плащане по индивидуални права (PMO), проведен от Службата за вътрешен одит, се заключи, че въведената от PMO система за контрол във връзка с основните бизнес процеси, при които се борави с лични данни, не е подходящо разработена и не се прилага ефективно, така че да гарантира спазване на съответната нормативна база. Въпреки че Службата за вътрешен одит отбелязва важните стъпки, предприети от PMO през 2024 г. (след края на одитната дейност на място) с цел преодоляване на основни недостатъци, тепърва е необходимо да се постигне значителен напредък при 1) отчетността, ролите и отговорностите; 2) договореностите в случай на съвместно обработване, международно предаване на лични данни и споразумения за нивото на обслужване; 3) спазването на принципите за защита на данните; и 4) контрола на информационната сигурност, за да се гарантират цялостността, поверителността и наличността на личните данни.

([20]) Инструмент за осчетоводяване на принципа на текущото начисляване и за бюджетно счетоводство.

4.2. Ограничени заключения на Службата за вътрешен одит

През февруари 2025 г. Службата за вътрешен одит изготви ограничени заключения относно състоянието на вътрешния контрол за всички генерални дирекции и служби на Комисията ([21]). Тези ограничени заключения послужиха за изготвянето на годишните отчети за дейността за 2024 г. на съответните генерални дирекции и служби. Те се основават на одитната дейност, извършена през последните пет години, и обхващат всички отправени препоръки, които са отворени. Заключението на Службата за вътрешен одит относно състоянието на вътрешния контрол се ограничава до одитираните системи за управление и контрол. То не обхваща системите, които не са били одитирани от Службата за вътрешен одит през последните пет години.

4.3. Общо заключение относно финансовото управление от страна на Комисията

Съгласно изискванията в устава за мисията си Службата за вътрешен одит изготвя годишно общо заключение относно финансовото управление от страна на Комисията. Това заключение се основава на одитната дейност в областта на финансовото управление в Комисията, извършена от Службата за вътрешен одит през последните три години (2022—2024 г.). В общото заключение също така се взема под внимание информацията от други източници, а именно докладите на Европейската сметна палата. Общото заключение се изготвя едновременно с настоящия доклад и обхваща същата година.

Въз основа на тази одитна информация вътрешният одитор счете, че през 2024 г. Комисията е въвела процедури за управление, управление на риска и вътрешен контрол, които като цяло са подходящи, за да дадат разумна увереност за постигането на нейните финансови цели, с изключение на областите на финансово управление, по отношение на които оправомощените разпоредители с бюджетни кредити са изразили резерви в своите декларации за достоверност.

Без да формулира допълнителни резерви в общото заключение за 2024 г., Службата за вътрешен одит обърна внимание на Комисията, че е необходимо да използва поуките, извлечени от управлението на финансовите ѝ ресурси в труден контекст, като база, въз основа на която да реагира на големите хоризонтални рискове за институцията и за бюджета на ЕС.

Това има отношение най-вече към сложността на (иновативните) механизми за финансиране и съответните предизвикателства при прилагането им. Тъй като Комисията носи крайната отговорност да гарантира законосъобразността и редовността на разходите и разумно финансово управление, тя ще трябва да продължи да предприема действия за смекчаване на новоустановените високи рискове.

Понеже предстои Комисията да се заеме с амбициозно преструктуриране на бюджета на ЕС с цел да го опрости и да го направи по-целенасочен и по-способен да оказва въздействие, **традиционната рамка за управление, контрол и увереност трябва да се приспособи**, за да остане актуална за иновативното сложно финансиране и новите модели на изпълнение, включващи подходи, основани на резултатите.

Рамката за увереност и контрол трябва да бъде **съразмерна** със свързаните рискове, за да запази ефективността си в следващата многогодишна финансова рамка. Степента и интензивността на контрола трябва да бъдат приспособени към модела на изпълнение на бъдещия(ите) инструмент(и), за да се избегне дублирането на проверки и одити и да се намали административната тежест.

Стратегията за увереност и контрол следва да се **включи от самото начало** и да се развива успоредно с разработването на политики и изготвянето на планове за изпълнение, като по този начин едновременно

([21]) През периода 2020—2024 г. не са извършвани одити по отношение на консултантската услуга — Вдъхновяване, обсъждане, участие и ускоряване на действията, тъй като не са установени високи рискове и следователно не са предоставени ограничени заключения.

се гарантира ефективното и ефикасно изпълнение на програмите и се подпомага постигането на целите за финансово и институционално управление в по-широк план.

От съществено значение е да се **запази подходящо равнище на контрол** през целия жизнен цикъл на програмите, най-вече ако заради забавеното изпълнение на фондове възникне напрежение. С цел да се гарантира непрекъснато и надеждно изпълнение на новите стратегии за контрол и увереност, следва от самото начало до приключването да се определят и разпределят нужните човешки ресурси както по отношение на численост, така и по отношение на умения.

5. Консултация с органа на Комисията за разглеждане на финансови нередности

Органът, създаден съгласно член 145 от Финансовия регламент, не докладва за наличието на системни проблеми през 2024 г. в становището, което дава съгласно член 93 от Финансовия регламент.